

دستورالعمل (Instruction)

عنوان دستورالعمل: آمادگی قبل و مراقبت و پایش مستمر بیمار حین و پس از اعمال جراحی			
کد سند:			
INS-CC-12			
تاریخ تدوین:	تاریخ ابلاغ:	تاریخ بازنگری:	شماره ویرایش:
95/8/10	آذر ماه 1401	آبان ماه 1401	پنجم

گامهای دقیق انجام عملیات (حالت افعال به کار برده شده امری (دوم شخص جمع) باشد جملات ساده - کوتاه - مختصر) :

آمادگی های قبل از عمل جراحی

- 1- مراحل شناسایی فعال بیمار را حداقل با دو شناسه انجام دهید و از وجود مچ بند شناسایی بیمار اطمینان حاصل نمایید.
- 2- مراحل پروسیجر را برای بیمار توضیح بدهید و سپس رضایت آگاهانه اخذ نمایید.
- 3- جدول پیش بینی میزان خطر پیش از عمل جراحی براساس معیارهای ASA را تکمیل نمایید.
- 4- از وجود اخذ تاریخچه و معاینه بالینی اطمینان حاصل نمایید.
- 5- دستورات دارویی قبل از عمل را اجرا کنید.
- 6- علائم حیاتی بیمار را کنترل و ثبت کنید.
- 7- از آماده بودن و وجود آزمایشات و اقدامات زیر که به صورت معمول در تمام موارد قبل از عمل جراحی الکتیو انجام می شود اطمینان حاصل کنید:
(الف) CBC در تمام سنین (اعتبار CBC انجام شده تا 3 ماه می باشد)
(ب) رادیوگرافی سینه در افراد بالاتر از 60 سال (اعتبار رادیوگرافی سینه تا 6 ماه می باشد)
(ج) الکتروکاردیوگرافی در سنین بالاتر از 40 سال هنگام بستری
(د) در کودکان فقط CBC کفایت می کند.
- 8- برای اعمال جراحی بزرگ، موارد احتمال افت فشار خون، سن بالای 50 سال و احتمال مصرف داروهای نفروتوکسیک حین بیهوشی، کراتنین سرم را نیز کنترل کنید.
- 9- هرگونه آزمایش اضافی و یا مشاوره موردی برحسب عوامل خطر ساز در هر بیمار را طبق دستور پزشک معالج پیگیری و اجرا نمایید.
- 10- جهت کاهش استرس بیمار شرایط اتاق عمل، نوع عمل، مدت زمان عمل و سایر آموزش های قبل از عمل را به بیمار ارایه دهید .
- 11- نوع و محل عمل را مشخص نمایید و از شیو ناحیه اطمینان حاصل نمایید.
- 12- اعضای مصنوعی بیمار و زیورآلات بیمار را خارج کنید.
- 13- قبل از انتقال به اتاق عمل از خالی بودن مثانه و روده بیمار اطمینان حاصل کنید.

- 14- از صحت کارکرد لاین وریدی و سایر لوله و اتصالات اطمینان حاصل نمایید.
- 15- از وجود برگ پره آپ بیهوشی قبل از انتقال به اتاق عمل اطمینان حاصل نمایید.
- 16- با برگه Hand over بیمار را تحویل اتاق عمل دهید.
- 17- بیمار را همراه با پرستار و بیمار بر روی برانکارد یا ویلچر با رعایت نکات ایمنی و حفظ حریم خصوصی به اتاق عمل منتقل کنید.

اقدامات حین عمل جراحی

1. با حضور فعال تمام اعضای تیم جراحی و بیهوشی، بیمار را با روش SBAR تحویل بگیرید.
2. بیمار را با روش شناسایی فعال و تطابق با مچ بند بیمار تحویل بگیرید.
3. با بیمار صحبت کنید و نوع عمل و شرایط اتاق عمل را توضیح دهید تا اضطراب او را کاهش داده و در او آرامش ایجاد نمایید. در صورت نیاز از داروی آرامبخش استفاده کنید.
4. با استفاده از چک لیست Hand over از وجود و تکمیل بودن مستندات اطمینان حاصل کنید.
5. چک لیست جراحی ایمن را تکمیل نمایید. نوع و محل عمل را شناسایی کنید.
6. حضور اعضای تیم را کنترل و وظایفشان را بررسی کنید و بدون حضور اعضاء اقدام به القای بیهوشی نکنید.
7. کلیه اتصالات و لوله‌های بیمار را از نظر کارکرد صحیح کنترل نمایید.
8. در گروه‌های پر خطر و اورژانسی دستورالعمل‌های بیهوشی و مراقبت را مرور کنید.
9. در حین وضعیت دادن در طول عمل جراحی از ایجاد صدمه به بیمار پیشگیری کنید. از فشار آوردن به روی اعصاب باید جلوگیری کنید و وضعیت نامناسب بازوها، دست‌ها یا پاها را که ممکن است منجر به فلج یا صدمه به اعصاب شود اصلاح نمایید. در حین وضعیت دادن به بیمار و استفاده از تراکشن‌ها از نظر ایجاد فشار به قسمتی از بدن و انسداد تنفسی را کنترل نمایید.
10. از پر بودن و یا کارکرد صحیح کپسول‌ها و و گازهای سانترال اطمینان حاصل نمایید.
11. در طول عمل درد بیمار را کنترل و در صورت اظهار درد توسط بیمار آن را تسکین دهید و در صورت نیاز داروی آرامبخش تجویز و اجرا کنید.
12. از کارکرد صحیح و بدون عیب دستگاه بیهوشی، الکتروشوک و سایر تجهیزات پزشکی اطمینان حاصل نمایید.
13. در طول عمل موارد زیر را پایش کنید: (اندازه گیری دی اکسید کربن انتهای بازدمی) (EKG, SPO2, BP, ETCO2)
14. بیمار را از نظر سقوط از تخت مواظبت کنید.
15. زیر بیمار را حتماً خشک نگهدارید و از نظر پیشگیری از سوختگی الکتریکی با کوتر، نکات مربوط به ایمنی را مد در نظر داشته باشید.
16. اقدامات و احتیاطات ایمنی و کنترل عفونت را رعایت کرده و تکنیک استریل را رعایت کنید.
17. وسایل حفاظت فردی را به‌صورت کامل بپوشید.
18. در صورت ترک محل کار حتی برای یک لحظه، وظایف خود را به جانشین تحویل و سپس محل را ترک نمایید.

19. از نظر تشخیص احتمال خونریزی شدید، بیمار را به صورت مستمر پایش و هر گونه عوارض را جهت آمادگی و مدیریت وضعیت بالینی بیمار گزارش نمایید.
20. از پایش میزان دفع مایعات و محاسبه و جایگزین کردن مایعات از دست رفته و پایه اطمینان حاصل کنید.
21. در صورت وجود نمونه پاتولوژی، با حفظ ایمنی برگه پاتولوژی را تکمیل کرده و تحویل بخش دهید.
22. حریم بیمار را در تمام مراحل کار حفظ نمایید.
23. تمام اقدامات و مراحل کار را به صورت کاغذی و الکترونیکی مستندسازی کنید.
24. هر گونه خطا را جهت طرح در کمیته بررسی تحلیل ریشه ای خطاها (RCA) و هر نوع مرگ و میر را جهت طرح در کمیته مرگ و میر گزارش نمایید.

مراقبت از بیمار در اتاق ریکاوری:

1. از آماده وسالم بودن وسایل و تجهیزات اتاق از قبیل پالس اکسی متری، دستگاه فشار خون، مانومتر اکسیژن و ساکشن اطمینان حاصل کنید.
2. پس از ورود بیمار به ریکاوری، گزارش کامل بیمار را از پزشک بیهوشی یا پرستار انتقال دهنده دریافت کنید.
3. بسته به نوع عمل سر تخت را 30 درجه بالا آورده و در صورت عدم مشکل در مهره‌های گردنی و در صورت امکان به بیمار پوزیشن ریکاوری بدهید
4. نرده‌های کنار تخت بیمار را بالا بیاورید و از بسته بودن کمربند اطمینان حاصل کنید.
5. در صورت بروز دیسترس تنفسی، علاوه بر وضعیت ریکاوری Air Way را خارج نکنید .
6. بیمار را به دستگاه مانیتورینگ قلبی و پالس اکسی متری وصل کنید و اکسیژن تراپی با ماسک را شروع کنید.
7. رنگ پوست و مخاط دهان، لب ها و ناخن ها و لاله گوش را از نظر کبودی کنترل کنید.
8. داروهای دستور داده شده را از طریق سرم تجویز شده (داروهای مسکن و مخدر) انفوزیون کنید.
9. محل پانسمان و درن ها را از نظر خونریزی غیر طبیعی کنترل کنید.
10. مراقب باشید تا در حین نقل و انتقال بیمار کاتترهای متصل به بیمار کشیده نشده و یا مسدود نگردند.
11. علائم حیاتی و سطح هوشیاری را کنترل کرده و در برگه گزارش بعد از عمل در ریکاوری ثبت کنید. کنترل بیمار در ریکاوری تا ثابت شدن وضعیت و علائم حیاتی و باید حداقل هر 10 تا 15 دقیقه یکبار انجام و ثبت شود و در صورت وخامت حال بیمار ضمن اطلاع به پزشک پایش خود را مستمر و هر 5 دقیقه انجام دهید.
12. در صورت بیقراری مددجو در ریکاوری با اطلاع پزشک ضمن مهار بیمار نکات ایمنی به خصوص در مورد خطر سقوط از تخت و آسیب به خود را رعایت کنید.
13. کلیه موارد غیر طبیعی را ثبت کرده و به جراح یا پزشک بیهوشی گزارش دهید.

14. برگه بعد از عمل را تکمیل و ضمیمه پرونده نمایید.
15. پس از اجازه ترخیص توسط متخصص بیهوشی، هماهنگی‌های لازم را جهت انتقال ایمن به بخش انجام دهید.
16. هنگام تحویل بیمار به پرستار بخش، شرح کامل و کوتاه از وضعیت بیمار به پرستار بخش بدهید.
17. همزمان با تحویل بیمار پرونده بیمار را نیز تحویل پرستار بخش دهید
18. در صورت داشتن نمونه، با حفظ نکات ایمنی و مشخصات بیمار آن همراه فرم تکمیل شده پاتولوژی را تحویل پرستار بخش دهید

مراقبت و پایش مستمر بیمار پس از اعمال جراحی:

1. براساس هماهنگی اتاق عمل با بخش، به همراه بیمار، برانکارد و فشارسنج و پالس انگشتی در اتاق عمل حاضر شوید .
2. بیمار را با شناسایی فعال و تطبیق با مچ بند و پرونده تحویل بگیرید.
3. بیمار را از نظر هوشیاری و علائم حیاتی بررسی کنید.
4. بیمار را از نظر محل جراحی، احتمال خونریزی و میزان ترشحات، درن‌ها و کارکرد کاتترها بررسی کنید .
5. در انتقال بیمار از اتاق عمل به روی برانکارد بخش، از نظر نحوه انتقال ایمن و با حفظ حریم خصوصی بیمار و عملکرد صحیح بیمار بر، نظارت نمایید.
6. بعد از انتقال بر روی برانکارد از بالا بودن بد ساید و بسته شدن کمر بند برانکارد اطمینان حاصل کنید .
7. در حین انتقال ایمن بیمار از روی برانکارد به تخت در بخش بستری، نظارت داشته باشید.
8. بعد از منتقل شدن بیمار به تخت علائم حیاتی را مجدداً کنترل نمایید.
9. با توجه به نوع عمل جراحی، پوزیشن مناسب به بیمار بدهید و در صورت نداشتن کنترااندیکاسیون سر و سینه بیمار را تا 30 درجه الویت دهید.
10. محل جراحی را از نظر ترشحات و خونریزی کنترل کنید. در صورت داشتن گچ و بانداژ محکم سیستم عصبی-عروقی ناحیه را کنترل کنید.
11. در صورت وجود دستورات دارویی در اولین فرصت اجرا کنید.
12. به بیمار و همراه بیمار، در رابطه با مراقبت از درن‌ها و کاتترها و پوزیشن مناسب بعد از جراحی آموزش‌های لازم را ارائه نمایید..
13. در خصوص زمان شروع رژیم غذایی براساس نوع جراحی به بیمار آموزش دهید و توصیه کنید که شروع رژیم با آب باشد.
14. اقدامات انجام گرفته، وضعیت بیمار، کاتترها ، کارکرد و محل آنها را در پرونده بیمار ثبت کنید .
15. پرونده بیمار را از نظر برگه‌های اتاق عمل و دستورات پزشک بررسی کنید .
16. در صورت وجود نمونه پاتولوژی، برگه پاتولوژی را بعد از شناسایی فعال نوع نمونه، تحویل واحد پاتولوژی دهید.
17. تمام مراحل کار و اقدامات و توجهات پرستاری را مستندسازی نمایید.

منابع: دستورالعمل از مراقبت های مدیریت شده، پرستاری داخلی جراحی برونر ، دستورالعمل جراحی ایمن

امکانات مرتبط: اتاق عمل مجهز، برانکارد دارای بدساید، دستگاه مانیتورینگ، دستگاه الکتروشوک، کپسول اکسیژن، BVM، ونتیلاتور، چک

لیست جراحی ایمن و فرم ASA

کارکنان مرتبط: پزشک، پرستار، پرسنل اتاق عمل، کارشناس بیهوشی، بیمار بر

نام و نام خانوادگی و سمت تصویب کننده :	نام و نام خانوادگی و سمت تأیید کننده :	نام و نام خانوادگی و سمت تهیه کننده/تهیه کنندگان :		
دکتر امیراحمد عرب زاده رئیس مرکز	دکتر مسعود انتظاری رئیس اتاق عمل	دکتر مسعود انتظاری رئیس اتاق عمل	دکتر ایرج فیضی رئیس بخش جراحی	فاضل اکبری مسئول اتاق عمل
		فریبا ساقی سرپرستار	رقیبه عزیزی سرپرستار	رامین رونقی سرپرستار